

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

XLII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у
країнах Європи та Азії»**

29 – 30 вересня 2017 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Викторія Дейнега
(Запорозж'є, Україна)

**РОМАННОЕ ПРОСТРАНСТВО ПРОИЗВЕДЕНИЯ «ИСТИННАЯ ЖИЗНЬ СЕБАСТЬЯНА НАЙТА»
ВЛАДИМИРА НАБОКОВА**

«Истинная жизнь Себастьяна Найта» - первый роман писателя, написанный им на английском языке во Франции перед его переездом в Америку. Существует мнение, что переход на английский избавляет Набокова от темы «детского рая», курсивом проходящую через все русскоязычное творчество Набокова.

По словам самого писателя, совершенное произведение искусства состоит из множества граней, каждая и которых – олицетворение либо идеи, либо чувства, либо картины, либо же звука, но все это не имеет ни малейшего значения без ощущения целостности. Романное пространство «Истинной жизни...» - то целое, что вбирает вышеуказанные грани.

Мы выбираем два узловых момента для рассмотрения: первый – идея призрачности и пластическое (языковое) выражение ее в романном пространстве произведения; второй – прафабула трагедийности в пространстве романа. Они переплетены в романном пространстве произведения, образуя единый органичный узор.

Итак, идея призрачности. Сюжет книги кажется достаточно простым: Автор – главный герой книги – собирается написать книгу о своем сводном брате, известном писателе Себастьяне Найте и собирает для этого материал. Однако братья всегда были разобщены, потому теперь одному приходится собирать жизнь другого из осколков воспоминаний и книг, написанных Себастьяном. Вот, в сущности, и весь сюжет. Но в том-то и загадка, что читая главу за главой, испытываешь чувство, что именно в прошлой главе было упущено что-то крайне важное, что откроет истину. Любопытно, что Автор – главное действующее лицо произведения – имеет такое же ощущение от книг своего брата: «... мне кажется, что «абсолютное решение» тут, что оно скрывается на какой-то слишком бегло прочитанной странице или сплетено с другими словами, чей привычный вид меня морочит. Я не знаю другой книги, рождающей подобное ощущение, - а может быть, именно этого и хотел автор? [1, 147].

Набоков вводит в сюжет романа несколько персонажей, которые призваны показать особость Найта-художника среди пошлости и обычности (немузыкальности) окружающего мира: это Розанов – товарищ Себастьяна по гимназии, господин Гудмэн – секретарь Найта, и человек, который хотел вступить в сделку с Автором. Последнему, человеку «начитанному» кажется, «будто Найт все время играет в какую-то выдуманную им самим игру, а правила от партнера скрывает. Он добавил, что предпочитает книги, заставляющие думать, а к найтовским это не относится – они злят и ставят в тупик» [1, 148]. Себастьян «не ладил» с современностью и все, что с ней связано, называл ахинеей. Жизнь его, казавшаяся со стороны скучной, в книгах преображалась в нечто накаленное. Но начала этого никто не видит, называя трагедией Себастьяна неспособность ужиться с современностью: «В такую эпоху... изнывающую под бременем неразрешенных проблем, когда... экономический кризис, демпинг... рост тоталитаризма... безработица...» - читаем в тексте [1, 99]; трактуется как: Себастьян не вписался в современность.

Теперь мы смещаем фокус нашего внимания в сторону прафабулы трагедийности, которая овевана некой призрачностью уже потому, что воспринята реальными читателями и персонажами романа как чуждость, отстраненность Себастьяна от реального мира. О трагичности, душевных страданиях сам Набоков говорил так: «Трудно это объяснить. Кажется, что в страданиях человека есть больше значительного и интересного, чем в спокойной жизни. Человеческая натура раскрывается полней. Я думаю, все в этом» [2, 115]. За внешне ясно читаемой трагедией Найта – его чужеродностью миру – скрывается трагедия иная, как предполагает Автор – сводный брат Найта. Трагедия Себастьяна была, по его мнению, - потеря матери. Облик его матери всегда был призрачен. Автор наделил ее фамилией мужа еще в младенчестве; она была Найт – непознанная, темная, призрачная всегда. И призрачность ее отзовется в обликах женских персонажей романа: госпожи Речной, Лесерф, Граунд, - в них просвечивает все та же Вирджиния – мать Себастьяна, которую он в последний раз равнодушно увидел в гостинице «Европейской»; она сунула ему в руку пакетик засахаренных фиалок и исчезла. Засахаренные фиалки проходят путеводной нитью через все пространство романа, сохраняя эту линию трагедийности: тоски Найта по призрачной его матери. Мы встречаем засахаренные фиалки в замкнутом в ящике вместе с его стихами, встречаем наспех нарисованные «фиалки» на воротах пансиона с таким же названием, в котором умирает мать Себастьяна. И еще одна деталь: во время посещения Автором – главным героем – квартиры Речного, дверь ему открывает загадочный молчун с шахматной фигурой Черного коня в руке. «Черный конь» присутствует и в юношеских стихах Себастьяна вместо подписи. Эти стихи Найт посвятил Наташе Розановой, которая полюбила другого. «Черный конь» в квартире Речного – знак скрытого ускользающего лица себастьяновой трагедии, его живая движущаяся мука.

Набоковское построение романного рисунка великолепно тем, что он напоминает матрешки, самая большая из которых – это сам реальный роман, заключающий в себе романы, созданные Автором – главным героем, а через «эту матрешку» проступают «романы-матрешки» Себастьяна, брата Автора. Все

романи пронизані ідеєю пошуку істинності життя героя. «Істинна життя...» це роман про процес створення цього роману з допомогою інших створюваних всередині роману текстів.

За своє життя Себаст'ян написав сім творів, причому чітко окреслені тільки перше – «Гранена оправка», і останнє – «Сомнівний асфодель». П'ять інших романів розставлені досить довільно, але з'єднуються невидимими пластичними нитками. Сюжет «Граненої оправки» побудований на розслідуванні пансионного вбивства. Можливо тільки здивуватися Набокову-майстру слова, його вмінню оформляти життєві ситуації в каламбури, спостерігати за життєвими нелепостями з юмором. Але чому весь цей «каламбур» названий «Граненою оправкою»? Бути може, це спроба відокремити себе від нелепостей світу або ж навпаки це обрамлення нелепості як специфіки світу. В наступних романах відбувається занурення Себаст'яна в себе. Першим таким зануренням був роман Себаст'яна «Столик знахідок» – пошук Найтом знахідок з минулого. До таких відносяться: спогади про дуелі батька з-за Вірджинії Найт, спогади про пансіон «Фіалки», де померла мати Себаст'яна. Автор – головний герой – сам настільки занурюється в переживання брата, що, здається, немає меж між Себаст'яном і його братом. Нарешті, в романі «Столик знахідок» є місця, де «звучать» дитячі роки, спогади дитинства передані в світлому тлі, але присутнє усвідомлення незворотності в то райське минуле і на перший план виступає трагедійне теперішнє.

Потім перед нами проступає твір Себаст'яна «Успіх». Головні герої роману – Персиваль К. і Анна – так часто опинялися поруч, але незрозуміння перешкодили Судбі з'єднати їх, однак Судбі вдається здійснити бажане. К слову скажемо, що Анна мала бути служницею в «Століку знахідок». Повість Себаст'яна «Обернена сторона луни» – остаточне відходження Себаст'яна з світу близьких йому людей і місць, це його спроба досягнення за меж, але не можна побачити обернену сторону луни – за меж в нашому випадку. Вершиною прафавули стає роман Себаст'яна «Сомнівний асфодель», – відображає занурення Себаст'яна в світ: «нині я черпаю поетичну насолоду в тому звичайному і очевидному, мимо чого по тій або іншій причині проходив мимо...» [1, 151]. В цьому романі людина – це твір, що містить істину; людина гине – істина зникає. Асфодель – рай, але він же – символ скорботи, сумнівний. Ніщо не має значення, тільки творчість, покликання людини, який в процесі творчості забуває себе і досягає себе одночасно, натхненний матерією цього світу і він же перемагає [3].

Таким чином, Набоков завжди глибоко відчував багатогранність світу, його невідчужувані категорії часу і простору, і невловимість сутності світу. Вспомнімо А. Блока, який говорив про дві епохи і дві простори: одне час – календарне, що дозволяє утримуватися в межах розуму, а інше – музичне. Але щоб чути музику, потрібно робити це всім тілом і духом, інакше людина завжди залишиться глухим і сліпим. Щоб чути музику світу, – розуміти його сутність, – Набоков обрав творчість як свій «шлях серця», засіб усвідомлення світу. «Коли я пишу, – писав Набоков, – у мене немає ніякої іншої мети крім самої творчості» [4, 26]. Розв'язуючи вічний питання, Набоков-творець створив романні світи – стріли, які потрапили в ціль. Романне простор – мистецтвенне ціле, створене з граней, кожна з яких – засіб досягнення істини. Ми маємо дві версії інтерпретації «Істинної життя...»: ідея прозорості походження, досягнення невідчужуваного, ідея трагедійності, символом якої виступає мати Себаст'яна, померлої, коли Найт був дитиною, взявши з собою істину. Життя Себаст'яна пов'язане з пошуком істини. Це сім «нелепих» його творів, в кожному з яких ловиться ложь цього світу, а істина ускользає.

Складна мистецтвенна гра Набокова створює романне простор, дослідження якого в обраному нами тексті – своєрідний відповідь на ігрову задачу, запропоновану майстром. Набоковське слово змушує нас спробувати озарення і коли ми повертаємося до світу, озарення не зникає.

Література:

1. Набоков В. Істинна життя Себаст'яна Найта. – М.: Мистецтвенна література, 1991. – 430 с.
2. Толстой Ів. О романі Отчаяние / В. Набоков. Отчаяние // Волга. – 1989. - № 2. – С. 114 – 117.
3. Бердяев Н.А. О назначении человека. Париж, 1931. С. 135-141.
4. Ретро-календар О Володимире Набокове // Театральна життя. – 1988. - №6. – С. 25 – 27.

Юлія Малахова
(Харків, Україна)

МОВА, МОВЛЕННЯ, МОВНЕ СПІЛКУВАННЯ: ОСНОВИ, ФУНКЦІЇ, ПАРАМЕТРИ. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

Мова така ж давня, як і свідомість людини. Вона – безпосередня дійсність думки і водночас – могутній інструмент спілкування людства.

Мова – це скарбниця духовних надбань нації, досвіду співжиття, праці й створення багатьох поколінь. У її глибинах – філософський розум, витончений естетичний смак, поетичне чуття, сила надзвичайної чутливості до найтонших переживань людських почуттів та явищ природи. Разом з тим мова – це і своєрідний оберіг звичаїв і традицій, запорука інтелектуального зростання, розвитку та поступу народу в громадському житті. Вона характеризується єдністю, взаємозв'язком і взаємозалежністю всіх її складових

Марина Митрохіна (Харків, Україна) «ВИКОРИСТАННЯ ФІЛЬМОТЕКИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОГО ЦИКЛУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДОРОЖНЬОГО ВІДДІЛЕННЯ ХДАДК».....	56
Анатолій Перевозник, Інна Карлова, Інна Шевченко (Харків, Україна) ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ I-II РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	59
Оксана Симчук (Речица, Республіка Беларусь) СОЦІАЛЬНО ЗНАЧИМАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК СРЕДСТВО ПРОФИЛАКТИКИ ПРАВОНАРУШЕНИЙ ПОДРОСТКОВ.....	62
Є.В. Сотнікова (Харків, Україна) ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОБОТІ КЕРІВНИКА ГРУПИ.....	64
СЕКЦІЯ: ПОЛІТОЛОГІЯ	
Shamsiyeva Mahfuza, Abdumalik Qoriyev (Namangan, O'zbekiston) O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING JAHON HAMJAMIYATIGA QO'SHILISHI VA UNDA TUTGAN ROLI	66
СЕКЦІЯ: ПРАВО	
Андрій Гараєв (Харків, Україна) ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТРУДОВОГО ПРАВА.....	69
СЕКЦІЯ: ПСИХОЛОГІЯ	
Беата Барчі (Мукачево, Україна) КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ОСОБЛИВІСТЬ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В ГАЛУЗІ ПСИХОЛОГІЇ.....	71
Анна Дашкевич (Гомель, Республіка Беларусь) УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ САМОРЕГУЛЯЦИИ В УЧЕБНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ.....	73
Татьяна Ершова (Гомель, Республіка Беларусь) ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗНОВОЗРАСТНОЙ ГРУППЫ ДЕТСКОГО САДА.....	75
Любов Катренко (Харків, Україна) АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ.....	78
Наталья Коновальчик (Гомель, Республіка Беларусь) ОСОБЕННОСТИ И КОРРЕКЦИЯ НАРУШЕНИЙ ВЗАИМООТНОШЕНИЙ ПОДРОСТКОВ С РОДИТЕЛЯМИ.....	81
Оксана Кузюр (Мозырь, Республіка Беларусь) УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ КУЛЬТУРЫ БЕЗОПАСНОСТИ ЖИЗНЕДЕЯТЕЛЬНОСТИ У ПОДРОСТКОВ С ДЕВИАНТНЫМ ПОВЕДЕНИЕМ.....	84
СЕКЦІЯ: СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ. МЕДІА.	
Наталія Ковтун (Черкаси, Україна) КОМУНІКАЦІЙНЕ ПІДҐРУНТЯ ПОНЯТТЯ «РЕКЛАМНИЙ РАДІОДИСКУРС».....	87
СЕКЦІЯ: ТЕХНІЧНІ НАУКИ	
Ганна Бражник (Харків, Україна) ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДОРОЖНЬОГО ЦЕМЕНТОБЕТОННОГО ПОКРИТТЯ, ЗА РУХУНОК ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ КОМПОНЕНТІВ.....	89
Дмитро Недоступ (Харків, Україна) «СВІТОВИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗБІРНИХ МЕТАЛЕВИХ ГОФРОВАНИХ КОНСТРУКЦІЙ ПРИ БУДІВНИЦТВІ РІЗНОМАНІТНИХ ВІДІВ ТРАНСПОРТНИХ СПОРУД».....	92
СЕКЦІЯ: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	
Виктория Дейнега (Запорожье, Украина) РОМАННОЕ ПРОСТРАНСТВО ПРОИЗВЕДЕНИЯ«ИСТИННАЯ ЖИЗНЬ СЕБАСТЬЯНА НАЙТА» ВЛАДИМИРА НАБОКОВА.....	95
Юлія Малахова (Харків, Україна) МОВА, МОВЛЕННЯ, МОВНЕ СПІЛКУВАННЯ: ОСНОВИ, ФУНКЦІЇ, ПАРАМЕТРИ. СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	96
Ганна Омелян (Львів, Україна) РОЛЬ ЕТНОЛІНГВІСТИКИ В СУЧАСНОМУ СОЦІАЛЬНОМУ ПРОСТОРІ.....	99
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ / СВЕДЕННЯ ОБ АВТОРАХ.....	102
НАСТУПНІ КОНФЕРЕНЦІЇ / СЛЕДУЮЩІЕ КОНФЕРЕНЦИИ	
Інформація для учасників из зарубешных стран.....	105
Інформація для учасників з України.....	108